

Лекција 5

Исус, исполнувањето на Законот и пророците

Мразокршач¹:

На групата поставете ѝ ги следните прашања:

1. Именувајте неколку вида закони. (Природен закон, прописи, родителски закон, државни закони и Божјите закони.)
2. Кој ги прави законите? (Оние кои се на власт.)
3. Што мислите, зошто имаме закони? (За да се воспостават граници, да се обезбедат насоки, за безбедност на граѓаните и за да се промовира побожност)
4. Дали некогаш сте го прекршиле законот, ако да, кој бил резултатот? (Да) (Болни последици.)
5. Зошто има последици ако се прекрши законот? (За да се казни или дисциплинира несоодветното однесување)

Вовед:

Повеќето луѓе не се воспитани според Еврејската вера. За да се разбере за што зборува Исус и како учениците го разбрале, потребни се некои дополнителни информации. Следната тема Исус ја претставува во Проповедта на Гората, со тоа што зборува за Законот и пророците. Ајде да започнеме таму.

Библијата, каква што ние денес ја знаеме, се состои од 66 книги кои се поделени во два дела. Деловите се познати како Стар и Нов Завет. Новиот Завет се состои од 27 книги. Тој бил составен од збир на различни записи кои се појавиле во период од 70 години после смртта на Исус. Во 397 година, Соборот во Картагена го прифатил Новиот Завет како Божјо Слово.

Стариот Завет се состои од 39 книги. Тој бил составен од збир на различни записи кои се појавувале во период од 1100 години, започнувајќи со Мојсеј. Во времето на Исус, овие 39 книги биле Словото. Кога било кој новозаветен писател се повикувал на Словото, тој мислел само на Стариот Завет.

Евреите го делеле Словото на три дела. Словото е наречено **ТаНаКх**, што е акроним составен од првите букви на трите дела.

1. **Тора** е првиот дел и значи „Законот“ или „Поука“. Тората се состои од Петте Книги Мојсееви или Пентатеух (Битие, Излез, Левитски закони, Броеви, Повторени закони).
2. **Н’ви’им** е вториот дел и значи „Пророци“. Овој дел е составен од историските книги (Исус Навин, Судии, 1 и 2 Самоилова и 1 и 2 Царства) и Големите пророци (Исаија, Еремија и Езекиел) и Малите пророци (Осија, Јоел, Амос, Авдиј, Јона, Михеј, Наум, Авакум, Софонија, Агеј, Захарија и Малахија).

---

¹ **Мразокршач** е прашање кое поттикнува разговор или дискусија.

3. **К**'тувим е третиот дел и значи „Записи“. Во него се записите од Петте Свитоци (Проповедникот, Рута, Естира, Песна над песните и Плачот на Еремија) и другите записи (1 и 2 Летописи, Езра, Неемија, Јов, Псалми, Изреки и Даниел).

Тората („Закон“ или „Поука“) содржи 613 закони, од кои 365 се рестриктивни. Според Еврејските рабини ова кореспондира со бројот на вени во телото или денови во годината. Има 248 позитивни закони, што кореспондира со бројот на коски во телото. Целта на коските е да се обезбеди цврста структура на телото. Вените носат крв и „*животот е во крвта*“. Заедно, Божјиот закон обезбедува живот и структура за телото или начин како човекот треба да го живее животот 365 дена во годината. Овие закони спаѓаат во две широки категории: церемонијален (закон кон Бог) и граѓански (закон еден кон друг). Десетте Заповеди го опфаќаат целиот закон и се наоѓаат во Излез 20:1-17.

Кога Мојсеј слегол од планината Синај, тој ги пренел Десетте Заповеди запишани на две плочи од камен. На секоја плоча биле запишани по пет заповеди. (Видете го додатокот на крајот на лекцијата.) Првите пет заповеди се занимавале со човековиот однос кон Бог, а вторите пет со меѓусебните односи на луѓето. Секој комплет од пет бил запишан по редослед од најголемата до најмалата заповед. Идејата била дека ако некој ја прекрши најмалата заповед, тој е на пат кој води кон прекршување на најголемата заповед.

Кај првите пет, петтата заповед е „Почитувај ги мајка си и татка си.“ Ако човек ја прекрши оваа заповед, тоа води до прекршување на првата заповед: „Немој да имаш други богови освен Мене“. Размислувањето е следно: ако некој не ги почитува своите родители кои Бог ги поставил над него, тогаш тој нема да го почитува ни Бог, бидејќи е своглав или затоа што себеси се смета за бог.

Кај втората група од пет, десеттата заповед е: „Не посакувај туѓо.“ Ако некој ја прекрши таа заповед тоа води до прекршување на шестата заповед: „Не убивај“. Размислувањето е следно: кога човек посакува, тој нема да застане додека не го добие тоа. Еден современ пример за ова е ограбувач на банка, кој убива некого за време на кражбата. Тој започнува со тоа што посакува нешто што не е негово, потоа го краде тоа што го посакува и на крајот убива некого за да го добие посакуваното.

Понатаму, Десетте Заповеди можат да бидат претставени преку две заповеди. Кога го прашале Исус која е најголемата заповед од Законот, Тој одговорил со цитирање на два цитата: Пвт. Зак. 6:5 и Левит. Зак. 19:18. „А Тој му рече: ‘ЉУБИ ГО ГОСПОД ТВОЈОТ БОГ СО СЕТО СВОЕ СРЦЕ, И СО СЕТА СВОЈА ДУША И СО СИОТ СВОЈ РАЗУМ!’ Тоа е првата и големата заповед; а втората е слична: ‘ЉУБИ ГО ТВОЈОТ БЛИЖЕН КАКО СЕБЕСИ!’ На тие две заповеди се потпираат целиот Закон и пророците.“

Читање од Словото:

Проповедта на Гората **Матеј 5:17-20**

Немојте да мислите дека дојдов да ги укинам Законот и пророците²! Не дојдов да ги укинам, туку да ги исполнам. Зашто вистина ви велеам, додека не исчезнат небото и земјата, ниту најмалата буква, ни цртичка, не ќе ги снема од Законот, додека не се исполни сè. И така, кој ќе наруши една од овие најмали заповеди и така ги научи луѓето, ќе биде наречен најмал во небесното царство; а кој ги држи и поучува, ќе биде наречен голем во небесното царство. Зашто ви велеам, ако вашата праведност не ја надмине праведноста на законците и фарисеите, нема да влезете во небесното царство.

Тора закон (*Божјите поуки и упатства*) – тој е повеќе од шема на пропишано однесување за живот на земјата: тој исто така го објаснува и Божјиот „начин на однесување“, начинот на кој Тој одлучува да има општење со Неговото создание. Кога ние ги ставаме нашите животи под директивата на Тората, ние не само што ја извршуваме Божјата волја, туку исто така го имитираме Неговото „однесување“, пренесувајќи го божествениот однос со созданието на човечки/телесен начин. Според зборовите на *рабините*: „Божјиот начин не е како начинот на тело и крв. Начинот на тело и крв е на другите да им се кажува што да прават, а самиот не го прави тоа. Од друга страна, она што Бог го прави, Тој тоа им го вели *Неговите луѓе* да го прават и спроведуваат.“ (на пр. 1 Јован 2:3-6: „И по тоа знаеме дека Го познаваме, ако ги вршиме Неговите заповеди. Оној кој вели: ‘Го знам’, а не ги врши Неговите заповеди, лажливец е и вистината не е во него. А кој го врши Неговото слово, во него Божјата љубов навистина стигнала до совршенство. Според ова знаеме дека сме во Него: оној кој вели дека останува во Него, треба да живее, како што живееше Тој.“)

Укине - (*не*) се опуштив, (*не*) раскинав, (*не успеав*) да го соборам, (*не сум*) уништил (и буквално и метафорични), (*не сум*) распрегнал, извадил узда на коњ или на товарно животно. Ниту, пак, метафорични **го соборив, го сметав за неважно, не лишував од успех, не ги омаловажив** Божјите институции, формите на владеење, законите. (*Синоними: лишување од сила, анулирање, укинување, отфрлање.*)

Исполни - да се почитува (*да излезе*) како што треба (на пр. Матеј 3:13-15, „Тогаш Исус пристигна од Галилеја, крај реката Јордан, кај Јован, за да биде крстен од него. А Јован го одвраќаше, велејќи Му: ‘Јас треба да бидам крстен од Тебе, а Ти доаѓаш кај мене?’ Исус му одговори: ‘Дозволи го сега ова, зашто вака треба да ја исполниме сета праведност.’ Тогаш тој Му дозволи.“ - (на пр. Езекиел 36:25-27: „Ќе ве поросам со чиста вода и вие ќе се очистите од сите ваши осквернувања, и од сите ваши идоли ќе ве исчистам. **Ќе ви дадам ново срце, и нов дух ќе ви дадам; ќе го земам од вашето тело каменото срце и ќе ви дадам срце од месо. Ќе го внесам во вас Мојот дух и ќе направам да одите по заповедите Мои и да ги пазите и да ги**

² **Законот и пророците** - Исус вели дека Тој не дошол да го побие Словото (Божјиот Збор), туку за да го исполни сето она што е запишано во него. Словото за кое што зборува е делот од Библијата кој се нарекува Стар Завет. Ова било целосното откриено Слово (Божји Збор) сè додека Тој, Исус (Божјото Слово) не дошол жив, во тело. Евреите Словото го делеле на три дела. Словото е наречено Танах, што е акроним составен од првите букви на трите дела. 1. Тора („Законот“ или „Поука“): Петте Книги Мојсееви или Пентатеух (Битие, Излез, Левитски закони, Броеви, Повторени закони). 2. Н’ви’им е („Пророци“), историските книги (Исус Навин, Судии, 1 и 2 Самоилова и 1 и 2 Царства) и Големите пророци (Исаија, Еремија и Езекиел) и Малите пророци (Осија, Јоел, Амос, Авдиј, Јона, Михеј, Наум, Авакум, Софонија, Агеј, Захарија и Малахија). 3. К’тувим („Записи“), Петте Свитоци (Проповедникот, Рута, Естира, Песна над песните и Плачот на Еремија), и другите записи (1 и 2 Летописи, Езра, Немија, Јов, Псалми, Изреки и Даниел).

исполнувате наредбите Мои,“ и Галатите 5:25: „Ако живееме по Духот, и да одиме според Духот.“).

Поништи (укине, раскине, опушта) – да се прогласи за неважечки (службен договор, одлука или резултат), за да се „олабави“ (буквално или фигуративно). (Синоними: преврти (поткопа моќта и авторитетот на (воспоставениот систем или институција) - т.е. да се прогласи (браќ) дека немал законска важност.) (Отповика) укинување или затајување (закон, право или формален договор) или избегнување (одговорност или должност). (Синоними: отфрли, отповика, раскине, укине, одзема, одбива, откаже, одбрани, неважечки, поништи, побие, негира, разреши, става вето, прогласи поништено и неважечко, не продолжи). (на пр. Римјаните 3:31: „Според тоа, го укинуваме ли Законот преку верата? Никако! Напротив, со тоа го утврдуваме Законот,“ Римјаните 2:12: „...сите кои зрешиле под Закон, според Законот ќе бидат осудени,“ Римјаните 2:13: „Бидејќи пред Бог не се праведни оние кои само го слушаат Законот, туку ќе бидат оправдани оние кои се извршителите на Законот.“)

Чува (прави, да правам) - да направам или правам (изработувам, конструирам; правам, дејствувам, предизвикувам). (Да се направи) да следи некој метод на изразување со дела, чувства и мисли во умот; воопштено, опишувајќи го начинот на дејствување: да се постапи правилно, да се направи закон, да се исполнат неговите барања, (да се прават) работите што ги заповеда законот. (Синоними: останете, се согласуваат, назначете, бидете, поднесете, причина, да извршите без никакво одложување, спроведување, исполнете, добијте, задржете, чувајте, набљудувајте, изведувајте, обезбедете, намена, безбедна, забава, работа, добивка).

Праведност - правилно, судско одобрување (пресуда за одобрување); во НЗ, одобрување од Бога („божествено одобрување“); се однесува на она што Господ го смета за право (по Неговото испитување), т.е. она што е одобрено во Неговите очи; состојба на оној што е таков каков што треба да биде, праведност; **состојба прифатлива за Бога; одење по патот на праведност еднаква на исправен, праведен човек** (на пр. 2 Тимотеј 3:16: „Целото Писмо е од Бог вдихновено и е полезно за поучување, за прекорување, за поправање и за воспитување во праведност.“); **да си праведен, да се живее исправено** (на пр. 1 Јован 2:29: „Ако знаете дека Тој е праведен, знајте дека секој кој врши праведност, е роден од Него,“ 1 Јован 3:7: „Чеда, никој да не ве мами. Кој чини праведност, праведен е така како што е и Тој праведен,“ 1 Јован 3:10, „По ова се препознаваат Божјите чеда и ѓаволските чеда: секој што не чини праведност не е од Бог, ниту пак оној што не го љуби својот брат,“ 1 Петар 2:24: „Тој Сам во Своето тело ги понесе нашите гревови на дрвото, та ние, умирајќи за гревот, да живееме за праведноста.“).

Набљудувам: Чувам, заштитиувам, внимавам, продолжувам да го чувам, зачувувам; и **заповедав:** да нарачам, да дадам наредба, да се изврши, да извршувам (да насочувам или наметнувам ред преку авторитет или со итно предупредување (нежен или пријателски укор, бранител или предупредување за грешка или надзор); на пр. Повторени закони 30:11-20: „Ако ги слушаш заповедите на Господ, твојот Бог, што денес ти ги давам, да Го сакаш Господа, твојот Бог, да одиш по сите патишта Негови и да ги извршуваш заповедите и законите Негови, тогаш ќе живееш и ќе се намножиш, и Господ, твојот Бог, ќе те благослови.“

Правила: Божествениот закон најпрво ни бил даден запишан во Десетте заповеди, кои со Божјиот прст биле врежани на две кемени плочи. Кога нешто е напишано, супстанцијата со која се напишани буквите - мастилото - останува одделен ентитет од супстанцијата врз која се напишани - пергаментот. Од друга страна, во ситуација каде букви се врежани во камен: зборовите се камен, а каменот се зборови. Според истата логика, постои аспект на Тората, кој е „впишан“ во нашата душа; го разбираме, нашите емоции се возбудени од тоа; тоа станува наш „животен стил“ или дури и наша „личност“; но останува како нешто додадено на самите нас. Но, постои димензија на Тората која е **правило**, врежано во нашето битие. Постои димензија на Тората која изразува врска со Бог што е суштински за душата на верникот. (на пр. Излез 31:18, Излез 32:16, Еремија 31:33, 2 Летописи 3:3-9).

Заповедта:

„Немојте да мислите дека дојдов да ги укинам Законот и пророците! Не дојдов да ги укинам, туку да ги исполнам.“

Дискусија во група:

1. Многу од црквите денес велат дека христијаните повеќе не живеат под Законот туку преку милост. Што мислите дека значи оваа изјава?

Лекцијата:

Исус не сакал учениците да мислат дека Тој сака да побие сè што тие биле поучувани, за да воспостави Своја религија. Тој не го прави тоа! Но, како што родителите посакуваат за своите деца и Тој сака тие да стекнат мудрост и разбирање.

Кога Исус зборувал во однос на Законот и пророците, Тој зборувал за многу повеќе отколку само за неколку закони или пророштва. Тој зборувал за потполно сè што било запишано во Словото. Исус зборувал за сè што Татко Му воспоставил (Законот) и за сè што Татко Му сакал да се случи (пророците). И Исус објавил дека Самиот Тој ќе ги исполни!

Откако воскреснал од мртвите, Исус им се појавил на двајца од учениците, додека оделе за Емаус. „Та кога почна од Мојсеј („Тора“ или „Законот“ или „Поука“) и од сите пророци, им објасни што е пишано за Него во Писмото“ (Лука 24:27). Ниту еден човек не можел совршено да го исполни кажаното, единствено Оној за кој Словото говорело, Божјиот Збор, Самиот Тој, Исус.

Евангелието според апостол Јован започнува со оваа изјава за Исус. „Во почетокот беше Словото, и Словото беше со Бог, и Словото беше Бог. Тоа беше во почетокот со Бог. Сè стана преку Него, и без Него не стана ништо од она што настана.“ (Јован 1:1-3) Зборовите на Јован се натежнати со значење, но се тешки за разбирање. Ајде да се обидеме да ги разбереме.

Дали се секавате кои се првите зборови во Библијата? „Во почетокот Бог ги создаде небото и земјата.“ Дали се секавате како биле тие создадени? Бог ги изговорил во постоење. Преку Неговиот Збор сè почнало да постои. Според Јован, Исус е Божјиот говор. Можете да кажете дека Исус е креативната сила зад секоја Божја замисла или план. Тој прави работите да се случуваат! Бог создал сè преку Својот Син, Божјото Слово.

Словото се објавените идеи и планови на нашиот небесен Татко, но задача на Божјиот Збор е да ги спроведе. Зашто ништо не е создадено без Него. Ние Божјиот Збор го знаеме преку името кое Му било дадено при раѓање, Исус или Јешуа или Јошуа. Значењето на името е „Јас Сум спасение“ или „Бог спасува“. Луѓето исто така требало на Божјиот Збор да Му се обраќаат со Емануел или „Бог со нас“. Сепак, Божјиот Збор е повеќе од само Исус или Емануел. Тој е Божјиот Син, Создателот на сите нешта и едно со Бог, Неговиот Татко. Тој е израз не сето она што Бог е.

Затоа што Божјиот Збор и Таткото се едно, како можат да бидат одвоени? Не можат. Божјиот Збор е секогаш во согласност со Таткото и може единствено да ја врши Неговата волја. Во Јован 4:34 Исус им рече на Своите ученици: „*Мојата храна е исполнувањето на волјата на Оној Кој Ме прати и да го завршам Неговото дело*“.

Овој концепт на единство, обединетост и хармонија бил пренесен на човекот, затоа што сме создадени според Божјиот лик. И затоа што сме создадени според Негова слика, Бог не сака да лажеме. Лагата ги уништува хармонијата и единството. Исус ги предупредил учениците да го прават она што кажале дека ќе го направат, и им рекол: „*Туку вашиот збор нека биде: 'да' - да, 'не' - не*“ (Матеј 5:37). Кога човек нема да го направи она што рекол дека ќе го направи, тој ја валка Божјата слика. Тогаш во тој човек нема единство, обединетост или хармонија, затоа што неговите зборови не се во согласност со неговите постапки.

Кога Исус продолжил да зборува, Тој ги уверувал Неговите ученици дека Законот нема да изгуби важност додека не се исполни секој негов дел. Сите заповеди од Законот се духовни, свети и добри. Ајде вака да размислиме за ова: „Кои од законите не се добри за луѓето?“ Ако законите се добри, тогаш Бог, Кој е добар и Кој ги дал тие закони, нема да ги поништи.

Исус понатаму вели: „*И така, кој ќе наруши една од овие најмали заповеди и така ги научи луѓето, ќе биде наречен најмал во небесното царство; а кој ги држи и поучува, ќе биде наречен голем во небесното царство.*“ Дали забележавте нешто интересно во оваа Негова изјава? Човек може да биде во Божјото царство и да не ги пази заповедите и дури може и да поучува други да го прават истото. Исполнување или неисполнувањето на заповедите не е задолжително за да се остане во Небесното царство. Нивното извршување само го одредува статусот на оние кои се во Небесното царство³.

Следната Исусова заповед е многу моќна! „*Зашто ви велам, ако вашата праведност не ја надмине праведноста на закониците и фарисеите, нема да влезете во Небесното царство.*“ Влез во Небесното царство не може да се обезбеди преку исполнување на закони и заповеди. Исус рекол дека е потребна поголема праведност од онаа на книжниците и фарисеите, кои се обидуваат секој закон потполно да го исполнат. Каква е таа праведност?

На тоа прашање апостол Павле одговара во Римјаните 4:3, 9: „*Но, што вели Писмото? 'АВРААМ МУ ПОВЕРУВА НА БОГ И ТОА МУ СЕ ПРИПИША ЗА ПРАВЕДНОСТ'*“. Авраам не само што верувал дека Бог постои, туку верувал и во она што Бог го зборувал. Авраам верувал во Божјиот Збор. Исус е Божјиот Збор. Авраам верувал во Бог и во Неговиот Збор,

³ Изразот „небесно царство“ се користи во евангелието според Матеј, и значи „Божјото царство“. Многу Евреи, поради побожна почит, нема да го користат името „Бог“, па затоа на негово место користат синоним. Божјото царство едноставно значи Божјо владеење или Божја власт над Неговиот народ.

Таткото и Синот. Оваа доверба, верба или увереност се нарекува вера. „На Авраам верата му се припиша за праведност.“

Целта на лекцијата:

Исус Христос ги исполнува сите барања на Законот и пророците. Поединецот не се здобива со право на влез во Небесното царство преку исполнување на тие барања, туку преку вера и потчинетост на Исус Христос, Божјото Слово.

Примена:

На следната средба на групата, објаснете ситуација во која сте биле мотивирани од љубов да направите нешто за Бог или за ближниот.